

Principal Employment Factor Analysis of the Aging Workforce of Firms Listed on the Stock Exchange of Thailand

Pimpawan Wisedsri¹

Since the year 2000, Thailand has become an aging society and is predicted to become a super-aged society in the next 20 years. This situation has been caused by imbalances in the structure of the population, with population aging occurring as a result of lower fertility and higher longevity. The result has been a decline in the number of children and working-age people in the total population, which has other impacts on the economy, such as a shortage of labor.

This research study is focused on priority employment factor analysis of firms listed on the Stock Exchange of Thailand using data that were available on June 22, 2016. The objective of the research was to analyze the priority employment factors of such firms (614 enterprises in total) through the use of questionnaires. The response rate was at the 90 percent confidence interval. The methodology involved the use of the analytic hierarchy process, which compared each pair of factors in a matrix table. The results of the research showed that the priority of employment factors among the aging workforce in the manufacturing sector producing the highest priority scores were work experience and working skill. The next highest priority scores were for: responsibility, availability of physical fitness, payment ability, job training and knowledge, readiness to work full-time, computer ability, and education; the lowest priority factor score was for gender. In addition, the quality of data was consistent with the consistency ratio (0.0028). This CR showed that the factors were consistent with the rationale behind the study and appropriate for this analysis.

Keywords: aging workforce, firms, analytic hierarchy process, principal employment factors.

¹ Ph.D. Candidate, College of Population Studies, Chulalongkorn University.

การวิเคราะห์ปัจจัยหลักต่อความต้องการจ้างงานประชากรวัยทำงานวัยปลาย: กรณีศึกษาสถานประกอบการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พิมพ์วรรณ วิเศษศรี¹

เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2543 และคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอดอีกประมาณ 20 ปีข้างหน้า การเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์นี้ทำให้เกิดความไม่สมดุลในโครงสร้างอายุประชากร กล่าวคือสัดส่วนการเพิ่มของประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานมีน้อยกว่าสัดส่วนการเพิ่มขึ้นของประชากรวัยสูงอายุ หากพิจารณาในแง่มุมมองของตลาดแรงงานจะพบว่าประเทศไทยมีโอกาสที่จะขาดแคลนประชากรวัยแรงงาน ดังนั้นการที่โครงสร้างอายุประชากรเปลี่ยนเป็นสังคมสูงวัย จึงควรที่จะศึกษาวิธีการหรือแนวทางที่จะนำประชากรกลุ่มนี้มาก่อประโยชน์สูงสุดต่อการใช้และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ สำหรับงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของปัจจัยต่อความต้องการจ้างงานประชากรวัยทำงานวัยปลายของสถานประกอบการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งประชากรวัยทำงานวัยปลายหมายถึง ประชากรวัยทำงานที่เกษียณอายุตามข้อบังคับของสถานประกอบการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของปัจจัยต่อความต้องการจ้างงานประชากรวัยทำงานวัยปลาย ประชากรในการศึกษาเป็นแบบเฉพาะเจาะจงในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคลหรือผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจด้านนโยบายการจ้างแรงงาน การคัดเลือกแรงงานสวัสดิการแรงงาน การสนับสนุนการฝึกอบรมแก่แรงงาน และกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับแรงงานของสถานประกอบการ โดยใช้ข้อมูลรายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 22 มิถุนายน 2559 การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังประชากรทั้งหมด 614 แห่ง จำนวนสถานประกอบการที่ได้ตอบกลับแบบสอบถามอยู่ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 90% มีการใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytic Hierarchy Process, AHP) ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำค่าการเปรียบเทียบของปัจจัยแต่ละคู่ในรูปแบบตารางเมทริกซ์และการคำนวณค่าลำดับความสำคัญของปัจจัย ผลการศึกษาพบว่าสถานประกอบการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้ความสำคัญต่อปัจจัยของประชากรวัยทำงานวัยปลายเพื่อใช้พิจารณาจ้างประชากรกลุ่มนี้ทำงานในสถานประกอบการ ซึ่งสามารถลำดับความสำคัญของปัจจัยจากค่าความสำคัญมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือปัจจัยด้านประสบการณ์

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และความชำนาญในการทำงาน ลำดับสำคัญรองลงมาคือปัจจัยด้านภาระรับผิดชอบงาน ปัจจัยด้านความพร้อมของสภาพร่างกาย ปัจจัยด้านความสามารถของนายจ้างในการจ่ายค่าตอบแทน ปัจจัยด้านประสิทธิภาพจากการฝึกอบรมและความรู้ในงาน ปัจจัยความพร้อมในการทำงานเต็มเวลา ปัจจัยความสามารถด้านการใช้คอมพิวเตอร์ ปัจจัยการศึกษา และปัจจัยด้านเพศเป็นลำดับสำคัญสุดท้าย นอกจากนี้การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลโดยการหาอัตราส่วนความสอดคล้องหรือ Consistency Ratio (CR) ผลลัพธ์ที่ได้คือ 0.0028 ซึ่งถือว่าปัจจัยที่นำมาศึกษาวิเคราะห์และกระบวนการลำดับความสำคัญมีความสอดคล้องกันของเหตุผล

คำสำคัญ ประชากรวัยทำงานวัยปลาย ปัจจัยต่อความต้องการจ้างงาน สถานประกอบการ กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytic Hierarchy Process, AHP)

Role of “Brokers” in a Social Network of Thai Student Laborers in Australia

Thanapauge Chamaratana¹

Buapun Promphakping²

This article is aimed at studying qualitatively the role of brokers in a social network of Thai student workers, specifically named “Thai-Aus laborers,” studying and working in Sydney. Data were collected from 18 key informants in the “Thai-Aus Laborers” cohort via in-depth interviews using the so-called snowball technique. The data were analyzed using two means: first, content analysis, utilizing ATLAS.ti qualitative data analysis and research software, and second, social network analysis, utilizing the UCINET and NetDraw programs. The results of the study found that the major roles of brokers in the social network of Thai student laborers were to act as representatives of the student workers when dealing with clients and helping resolve both their personal and work-related issues. The brokers also played a role in extending the network; however, they were also still acting the same as the other members in network.

Keywords: brokers, Thai-Aus laborers, social network, migrant labor network, Thai laborers working abroad

¹ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

² Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

บทบาทของ “คนกลาง” ภายในเครือข่ายทางสังคม ของแรงงานนักเรียนไทยในออสเตรเลีย

ธนพฤษ์ ชามะรัตน์¹

บัวพันธ์ พรหมพักพิง²

บทความวิจัยเชิงคุณภาพนี้มุ่งศึกษาบทบาทของ “คนกลาง” ภายในเครือข่ายทางสังคมของแรงงานนักเรียนไทยในออสเตรเลีย ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานย้ายถิ่นที่มีลักษณะเฉพาะในนาม “แรงงานไทย-ออสเตรเลีย” ที่ทำงานในนครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับแรงงานไทย-ออสเตรเลียที่กำลังเรียนและทำงานในนครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย รวม 18 ราย ซึ่งคัดเลือกด้วยวิธีบอกต่อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้โปรแกรม ATLAS.ti ร่วมกับการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมโดยใช้โปรแกรม Ucinet และ Netdraw ผลการศึกษาพบว่า บทบาทสำคัญของ “คนกลาง” ภายในเครือข่ายทางสังคมของแรงงานนักเรียนไทยในออสเตรเลีย มักเป็นไปในลักษณะการเป็นตัวแทนในการติดต่อประสานการทำงานกับนายจ้าง และให้ความช่วยเหลือสมาชิกแรงงานไทย-ออสเตรเลียคนอื่นๆ ทั้งเรื่องส่วนตัว และการทำงาน รวมไปถึงมีบทบาทสำคัญในการขยายตัวของเครือข่ายทางสังคม แต่ “คนกลาง” มักวางตัวเป็นเสมือนเพื่อนสมาชิกทั่วไป ไม่ได้ทำตัวให้โดดเด่นเกินสมาชิกคนอื่น

คำสำคัญ : คนกลาง, ไทย-ออสเตรเลีย, เครือข่ายทางสังคม, เครือข่ายแรงงานย้ายถิ่น, แรงงานไทยในต่างประเทศ

¹ อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Economic Well-being of Elderly Thai Women

Jaruwan Sripakdee¹

Pataporn Sukontamarn²

The economic well-being of the elderly population is an important issue in an aging society such as Thailand. Not only is Thailand currently undergoing rapid population aging, but it is also likely to become a super-aged society in the future. The economic security of each member of the population includes the notion of an unwritten guarantee that no person will descend into economic hardship toward the end of their lives.

This article is aimed at presenting details on economic well-being and studying the factors correlated with the well-being of elderly Thai women. The sample comprised 17,137 elderly women (aged 60 or older) who answered questionnaires in the 2014 Survey of Older Persons in Thailand, which was conducted by the National Statistical Office. Multiple regression technique was utilized to analyze the relationship between demographic, socio-economic, geographic and health factors, and economic well-being. The study found that in general elderly Thai women enjoyed a medium level of economic well-being. However, if the four above-mentioned dimensions were analyzed separately, it was found that elderly Thai women enjoyed a very high level of economic well-being only in the areas of work and living conditions; however, economic well-being in the areas of income, property and savings was at a low level.

The overall results show that demographic factors, socio-economic factors, residential area factors and health factors are related to the economic well-being of elderly Thai women at the 0.05 level of significance. It was found that elderly Thai women who were married, widowed or divorced/separated had higher levels of economic well-being compared with their counterparts who

¹ Ph.D. Candidate, College of Population Studies, Chulalongkorn University

² Lecturer, College of Population Studies, Chulalongkorn University

were single. Elderly Thai women aged 80 years or older had a lower level of economic well-being compared with those aged 60-65 years. Elderly Thai women who had at least one child had a higher level of economic well-being compared with elderly Thai women who had no child. Elderly Thai women who graduated from primary school or higher level of schooling had greater levels of economic well-being than their counterparts who did not have any education. Elderly Thai women who lived alone had a higher level of economic well-being than their peers who lived with others. Elderly Thai women who lived in urban areas had a higher level of economic well-being than their counterparts who lived in rural areas. Elderly Thai women who lived in Bangkok had a higher level of economic well-being than those who lived in the Northern, Northeastern and Southern parts of the country.

The findings from this study show that elderly Thai women still have low levels of income, property and savings, and that the value of their property is not much, especially among those with little or no education. Based on the above results, the relevant government agencies should pay greater attention to the education of Thai females. Upgrading the education of Thai females in all age groups would be one way to reduce the economic disparity experienced by women when they become old because the level of education is an important factor in determining job opportunities, income, wealth accumulation and standard of living.

Key words: economic well-being, elderly Thai women, income, work, property and savings, living conditions

ความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจของสตรีไทยวัยสูงอายุ

จารุวรรณ ศรีภักดี¹

ปัทพร สุคนธมาน²

ความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจของประชากรวัยสูงอายุเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในสังคมสูงอายุที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ และมีแนวโน้มว่าจะก้าวไปสู่สังคมสูงวัยระดับสมบูรณ์ และระดับสุดยอดตามลำดับนั้น การมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจของบุคคลจะเป็นหลักประกันในชีวิตอีกทางหนึ่งว่า บุคคลนั้นจะไม่เป็นผู้ที่ตกอยู่ในสภาวะยากลำบากทางเศรษฐกิจในช่วงบั้นปลายของชีวิต ดังนั้น บทความนี้จึงวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นนำเสนอสถานการณ์ความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจ และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจของสตรีไทยวัยสูงอายุ โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้หญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองในโครงการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวนทั้งสิ้น 17,148 คน โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์แบบ multiple regression เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ กับความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจของสตรีไทยวัยสูงอายุ ผลการศึกษา พบว่า สตรีไทยวัยสูงอายุมีความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง แต่หากพิจารณาความอยู่ดีมีสุขด้านเศรษฐกิจ 4 มิติ พบว่า สตรีไทยวัยสูงอายุมีความอยู่ดีมีสุขทางเศรษฐกิจด้านการทำงานตามความต้องการ และการดำรงชีพอยู่ในระดับที่สูงมาก มีความอยู่ดีมีสุขทางเศรษฐกิจด้านรายได้ และทรัพย์สิน และเงินออม อยู่ในระดับต่ำ โดยพบว่า ปัจจัยทางด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านพื้นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจของสตรีไทยวัยสูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า สตรีสูงอายุที่เป็นสมรส มีความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีสูงอายุที่เป็นโสด สตรีที่อายุระหว่าง 70-79 ปี มีความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีที่อายุระหว่าง 60-69 ปี สตรีสูงอายุที่มีบุตร มีความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีสูงอายุที่ไม่มีบุตร สตรีสูงอายุที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาขึ้นไป มีความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีสูงอายุที่ไม่เคยเรียนหนังสือ สตรีสูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียว มีความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีสูงอายุที่อาศัยอยู่กับคนอื่น สตรีสูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง มีความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีสูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท และสตรีสูงอายุที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีสูงอายุที่อาศัยอยู่ภาคอื่นๆ และสตรี

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สูงอายุที่มีสุขภาพดีและปานกลาง มีความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจต่ำกว่าสตรีสูงอายุที่มีสุขภาพไม่ดี โดยข้อค้นพบที่เด่นชัดจากการศึกษาในครั้งนี้ คือ สตรีสูงอายุของไทยยังคงมีความอยู่ดีมีสุขทางเศรษฐกิจด้านรายได้ และทรัพย์สินและเงินออม อยู่ในระดับต่ำ โดยมีระดับของมูลค่าทรัพย์สินที่ไม่มากนัก โดยเฉพาะในกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับการศึกษาของสตรีไทย โดยการยกระดับการศึกษาของสตรีไทยทุกช่วงวัยจะเป็นแนวทางหนึ่งในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการเข้าถึงโอกาสในด้านต่างๆ ทั้งโอกาสในการทำงาน การสร้างรายได้ การสะสมทรัพย์สิน และการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

คำสำคัญ: ความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจ, สตรีไทยวัยสูงอายุ, รายได้, การทำงานตามความต้องการ, ทรัพย์สินและเงินออม, การดำรงชีพ